

**STATSRÅDETS REDOGÖRELSE
OM RAMARNA FÖR STATSFINANSERNA 2005—2008**

Statsrådet har gett följande ramar för statsfinanserna 2005—2008:

RAMAR FÖR STATSFINANSENA 2005—2008

Statsrådet har i dag, sedan ärendet undergått förberedande behandling i statsrådets finansutskott, med stöd av 1 § förordningen om statsbudgeten (1243/1992) och statsrådets beslut av den 24 april 2003 om principerna för uppgörande av ramförslag för statsfinanserna, budgetförslag samt verksamhets- och ekonomiplaner meddelat följande beslut om ramarna för statsfinanserna:

1. Den ekonomiska utvecklingen och finanspolitiken

Utsikterna för den internationella ekonomin har blivit något positivare, eftersom ökningen av totalproduktionen i Förenta staterna försnabbades förra året och den starka ekonomiska tillväxten i Asien väntas fortgå. Också i Europa visar ekonomin tecken på återhämtning.

Den internationella utvecklingen är dock förknippad med osäkerhet bl.a. på grund av Förenta staternas dubbla underskott, valutakursutvecklingen samt den långsamma återhämtningen i euroområdet.

I Finland väntas totalproduktionen öka med över 2 ½ % i år och i nästa år. Exportökningen väntas bli snabbare i och med att den internationella ekonomin återhämtar sig, men ökningen baserar sig i stor utsträckning på en stark inhemsk efterfrågan. Inom den inhemska efterfrågan flyttas tyngdpunkten i någon mån från privat konsumtion till investeringar, vilka väntas öka något under innevarande år. På medellång sikt väntas tillväxttakten vara 2 ½ %, trots att utbudet på arbetskraft blir mindre.

Den svaga ekonomiska utvecklingen har knappast alls ökat den öppna arbetslösheten. Sysselsättningen och arbetskraften minskade dock senaste år och regeringens sysselsättningsmål visar sig just nu vara ännu svårare att uppnå än beräknat.

Under de närmaste åren kommer den inhemska marknadens relativa betydelse att öka. Det avsevärda överskottet i Finlands bytesbalans möjliggör åtgärder som ökar den inhemska efterfrågan. Samtidigt skall en balanserad finanspolitik dock garantera en stabil utveckling av statsekonomin och hela den offentliga ekonomin. En stabil offentlig ekonomi inger förtroende, vilket är nödvändigt för att ökningen av hushållens konsumtion fortsätter och företagens investeringar kommer i gång.

Regeringen fortsätter att lätta på beskattningen av arbete i syfte att främja tillväxten och sysselsättningen, och fattar ett beslut om det då man vet hur det rambeslut som nu skall fattas har förverkligats i budgetpropositionen för 2005. Budgetbeslut som följer

ramarna och reformer som förbättrar de offentliga tjänsternas kvalitet och effektivitet är nödvändiga för tryggheten av välfärdssamhällets finansiering, och för finansieringen av en sådan skattepolitik som stöder sysselsättningen.

Regeringen stöder uppkomsten av en sådan arbetsmarknadslösning som förstärker sysselsättningen och konkurrenskraften. Löneutvecklingen under de närmaste åren spelar en central roll med tanke på sysselsättningen och på den offentliga ekonomins balans. Regeringen strävar efter sådana skattepolitiska lösningar som tillsammans med arbetsmarknadslösningarna kan skapa ökad sysselsättning och främja den ekonomiska tillväxten.

Målet med regeringens skattepolitik är att öka efterfrågan och utbudet på arbetskraft samt att främja kunnandet och produktivitetsoökningen. Eftersom den inhemska efterfrågan fortfarande hålls på hög nivå behövs inga nya stimulerande beslut, utan politiken styrs i första hand av strukturella ändringsbehov. Under våren 2004 bereder regeringen, tillsammans med arbetsmarknadsorganisationerna, reformen av finansieringssystemet för sjukförsäkringsavgifter. Beslutet om stöddet av lågproduktivt arbete bereds under våren 2004.

2. Ramen för valperioden 2005—2007 och ramen för 2008

Den totala ram om vilken beslut fattades i maj 2003 gäller fortfarande, men genom detta beslut justeras den tekniskt så att den motsvarar pris- och kostnadsnivån 2005 och de ändringar som sker i budgetens struktur.

Rambeslutet upprätthåller förtroendet för samhällsekonomin genom att det visar att regeringen håller fast vid sina finanspolitiska linjer. Statens strama utgiftsekonomi fortgår i och med att nya anslag främst fördelas endast för utgifter om vilka avtalats i samband med regeringsprogrammet. Produktiviteten av verksamheten inom de olika förvaltningsområdena kommer att höjas med hjälp av produktivitetssprogram.

Ramen för valperioden, som fastställdes i maj 2003, uppgår enligt pris- och kostnadsnivån 2004 till 28 311 miljoner euro 2005, 28 534 miljoner euro 2006 och 28 647 miljoner euro 2007. Genom detta beslut justeras ramen för valperioden tekniskt enligt pris- och kostnadsnivån 2005 och ändras så att den motsvarar de ändringar som sker i budgetens struktur och som påverkar siffrornas jämförbarhet. De tekniska justeringarna höjer ramen för valperioden totalt med 524 miljoner euro 2005, 488 miljoner euro 2006 och 490 miljoner euro 2007 jämfört med den nivå som avtalades våren 2003.¹

Tabell 1. Ramen för valperioden och en kalkyl över utgifterna utanför ramen, milj. euro

	2005	2006	2007	2008
Ramen för valperioden	28 835	29 022	29 137	29 425
Kalkyl över utgifterna utanför ramen	9 414	9 677	9 686	9 868
— varav ränteutgifter	2 771	3 028	3 089	3 275

Den tekniskt justerade ramen för valperioden är således 28 835 miljoner euro 2005, 29 022 miljoner euro 2006 och 29 137 miljoner euro 2007. I ramen för 2008, som

¹ Pris- och strukturkorrigeringen framställs i bilaga 1.

sträcker sig till följande valperiod, ingår en ökning av utgiftsvolymen som bl.a. beror på trafikinvesteringar.

I enlighet med det rambeslut som fattades i maj 2003 innefattar ramen för valperioden inte de utgifter som nämns i regeringsprogrammet och för vilkas vidkommande det vid dimensioneringen är ändamålsenligt att låta dem variera enligt konjunkturutvecklingen eller enligt de inkomster som intimt hänför sig till dem eller som det i övrigt inte är motiverat att binda för hela valperioden. Sådana utgifter är bl.a. följande:

- utgifter för utkomstskyddet för arbetslösa, bostadsbidrag och överföringsutgifter till Folkpensionsanstalten. Nämnda utgifter inkluderas dock i ramen för valperioden när det gäller utgiftsverkningarna av de ändringar som gjorts i grunderna för dem.
- ränteutgifter för statsskulden
- eventuella kompensationer till andra skattetagare till följd av skatteändringar som staten har fattat beslut om
- utgifter motsvarande inkomster som erhålls från Europeiska unionen
- tippningsvinstmedel och utgifter som motsvarar intäktsföringen från Penningautomatföreningen
- finansplaceringsutgifter

När det gäller utgifterna utanför ramen för valperioden, med undantag av ränteutgifterna, beräknas volymen ligga kring 6,6 miljarder euro under hela ramperioden. Ränteutgifterna för statsskulden beräknas öka under ramperioden till följd av att ränterivån stiger och skuldstocken ökar.

3. Ramarna för statsfinanserna för varje förvaltningsområde 2005—2008

Beredningen av ramarna för statsfinanserna 2005—2008 grundar sig på den utgiftslinje om vilken beslut fattades våren 2003 och som gäller hela valperioden. Den gällande ramen för valperioden bygger på den ram som Paavo Lipponens II regering godkände i februari 2003. I slutet av 2003, när statistiken hade färdigställts, framgick det att utgifterna för kommunernas statsandelsåligganden hade ökat snabbare än de statsandelar som staten betalade till kommunerna. Enligt den lagstiftning som gäller statsandelar till kommunerna skall kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna regelbundet återföras till den nivå som rådde när lagen trädde i kraft. Med stöd av lagstiftningen borde till kommunerna på denna grund betalas ett tillägg till statsandelarna om 295 miljoner euro på årsnivå från ingången av 2005, vilket man inte på något sätt hade berett sig på i den ram som godkändes i februari 2003.

Regeringen har beslutat föreslå att det tillägg till statsandelarna som grundar sig på justeringen av kostnadsfördelningen periodiseras så att det uppgår till fullt belopp inom fyra år. Periodiseringen förutsätter att lagstiftningen ses över. Samtidigt har regeringen beslutat föreslå att lagstiftningen om statsandelarna permanent ändras så att den nuvarande lagstadgade justering av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna som skall göras bestämda år slopas senast vid ingången av 2006. Ärendet bereds och verkningarna av ändringen beaktas i samband med revideringen av statsbidragssystemet.

Ramen för valperioden innefattar utgifterna i både budgetpropositionerna och tilläggsbudgetpropositionerna. Justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna leder till att den odelade reserven krymper till ungefär 140 milj. euro under åren 2006—2007, då man beaktar utgiftstrycket som orsakas av inkomstavtalen som uppgörs år 2005. Den odelade reserven som återstår för de kommande åren

är liten jämfört med storleken på tidigare års tilläggsbudgetar. Budgeterandet av nya utgiftsmål är möjligt enbart genom att reallokera nuvarande utgifter.

Ramarna för statsfinanserna fastställs för förvaltningsområdena enligt tabell 2. Som en ofördelad reserv för förvaltningsområdena återstår 342 miljoner euro 2005, 259 miljoner euro 2006 och 255 miljoner euro 2007. Som en ofördelad reserv för 2008, som hör till följande valperiod, har lämnats 302 miljoner euro.

Tabell 2. Ramarna för statsfinanserna för varje förvaltningsområde samt en kalkyl över utgifterna utanför ramen 2005—2008, milj. euro enligt pris- och kostnadsnivån 2005

Förvaltningsområde	2005	2006	2007	2008
23. Statsrådets kansli	46	54	45	44
Kalkyl över utgifterna utanför ramen	-	-	-	-
24. Utrikesministeriet	815	877	937	939
Kalkyl över utgifterna utanför ramen	-	-	-	-
25. Justitieministeriet	660	678	671	663
Kalkyl över utgifterna utanför ramen	-	-	-	-
26. Inrikesministeriet	1 370	1 358	1 366	1 375
Kalkyl över utgifterna utanför ramen	126	125	113	113
27. Försvarsministeriet	2 139	2 204	2 179	2 205
Kalkyl över utgifterna utanför ramen	-	-	-	-
28. Finansministeriet	5 735	5 778	5 857	5 979
Kalkyl över utgifterna utanför ramen	4	4	4	4
29. Undervisningsministeriet	5 795	5 841	5 868	5 807
Kalkyl över utgifterna utanför ramen	382	387	393	399
30. Jord- och skogsbruksministeriet	1 809	1 818	1 757	1 784
Kalkyl över utgifterna utanför ramen	915	948	930	933
31. Kommunikationsministeriet	1 679	1 519	1 428	1 551
Kalkyl över utgifterna utanför ramen	1	1	1	1
32. Handels- och industriministeriet	901	902	911	924
Kalkyl över utgifterna utanför ramen	68	63	62	61
33. Social- och hälsovårdsministeriet	6 139	6 356	6 509	6 530
Kalkyl över utgifterna utanför ramen	3 588	3 599	3 614	3 655
34. Arbetsministeriet	1 052	1 027	1 016	995
Kalkyl över utgifterna utanför ramen	1 132	1 104	1 067	1 021
35. Miljöministeriet	249	246	235	224
Kalkyl över utgifterna utanför ramen	427	420	414	406
36. Räntor på statsskulden	-	-	-	-
Kalkyl över utgifterna utanför ramen	2 771	3 028	3 089	3 275
Ramarna för statsfinanserna sammanlagt*	28 493	28 763	28 882	29 123
Odelad reservering	+342	+259	+255	+302
Ramen för valperioden	28 835	29 022	29 137	29 425
Kalkyl över utgifterna utanför ramen sammanlagt	9 414	9 677	9 686	9 868

* Huvudtitlarna 21-22 ingår i slutsumman.

De nya inkomstuppgörelserna, om vilka kommer att förhandlas i början av 2005, kommer att medföra utgiftsbehov, och dessa måste beaktas också i dimensioneringen av den s.k. ofördelade reserven. Senast ökade inkomstuppgörelserna statens utgifter med 120 miljoner euro under avtalsperiodens första år. Avsikten är att de utgiftsbehov

som den nya inkomststoppörelsen medför skall täckas med den ofördelade reserven i ramarna.²

* * *

Byggandet av ledningscentralen för ministeriernas operativa delar inleds 2005. I ramen för statsrådets kansli finns beredskap att täcka kapitalhyran för lokaliteterna samt underhållskostnader från och med 2008.

De anpassnings- och sparåtgärder som justitieministeriet har föreslagit och som stegvis skulle leda till en sänkning av utgifterna med sammanlagt 9 miljoner euro före utgången av valperioden jämfört med dagens nivå har beaktats i rambeslutet. Anpassnings- och sparåtgärderna gör det möjligt att i rambeslutet skapa beredskap för finansiering av de nya utgifter som justitieministeriet har föreslagit.

På grund av förvaltningsförsöket i Kajaland, som inleds vid ingången av 2005, sammanförs det anslag under olika huvudtitlar som beräknas hänföra sig till försöksområdet under inrikesministeriets huvudtitel. De uppgifter och användningsändamål som sammanföringen av anslaget gäller nämns i lagen om ett förvaltningsförsök i Kajaland. På grund av förvaltningsförsöket i Kajaland överförs sammanlagt ca 39 miljoner euro från andra huvudtitlar till inrikesministeriets huvudtitel 2005.

Utarbetandet av programmet för den inre säkerheten fortgår i enlighet med regeringsprogrammet. I programmet granskas speciellt frågor som härrör sig till organiserad brottslighet, ekonomisk brottslighet, biometri, civilkrishantering, övervakning av utländsk arbetskraft och gränsövervakning och de åtgärder som dessa kräver. Programmet utvärderas i samband med behandlingen av budgetpropositionen och finansieringen av programmet anpassas till ramen.

De speciella säkerhetsarrangemang som EU-ordförandeskapsperioden kräver och fördelningen av resurs av dessa utreds så, att de beslut som behövs anpassas till budgetramarna.

I ramarna för försvarsministeriets förvaltningsområde har en kostnadsnivåjustering om 16,6 miljoner euro enligt prisnivån 2005 gjorts som grundar sig på den försvarspolitiska redogörelsen.

Den gällande programperioden och EU:s finansieringsperiod för miljöstödet för jordbruket löper ut 2006. Femårsperioden för de förbindelser som ingåtts med odlarna löper ut huvudsakligen 2004, varvid nya förbindelser om miljöstödet måste ingås 2005 och 2006. Finland strävar efter att få tillstånd av EU att förlänga de nuvarande förbindelserna med 1—2 år, varvid de nya förbindelserna om miljöstödet skulle ingås från och med 2007. Det har behövts mera finansiering för den nuvarande programperioden än vad som ursprungligen beräknades, eftersom flera lägenheter omfattades av miljöstödsystemet än vad som beräknades då programmet gjordes upp. För närvarande kan man ännu inte med säkerhet säga om nödvändig tilläggsfinansiering erhålls av EU för finansiering av förbindelserna 2005 och 2006. EU:s budgetplan för 2007—2013 är dessutom öppen. Miljöstödsavtalet med odlarna görs i enlighet med inkomststavtalet i nuvarande nivå för kommande perioder.

² Löneöverhänget från föregående avtalsperiod ingår redan i den ram för valperioden om vilken beslut fattades våren 2003.

Den höjning av maximimedelvärdet av kompensationsbidraget (LFA) från 200 euro till 250 euro per hektar i hela landet från och med 2005 om vilken avtalades i samband med reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken samt det nationella stödprogrammet för södra Finland genomförs och finansieras i sin helhet nationellt inom de utgiftsramar som givits jord- och skogsbruksministeriet.

Ramen utgår från att man inom finansieringen av Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter till alla delar övergår till bruttobudgetering, varvid Forststyrelsens intäktsföring höjs i motsvarande mån. Regeringen tar slutligt ställning till saken i samband med behandlingen av regeringens proposition med förslag till lag om Forststyrelsen.

I anslagsramen för kommunikationsministeriets förvaltningsområde har för nya trafikprojekt hänvisats ett anslag om 30 miljoner euro (inkl. moms) för valperioden, och de anslagsbehov som de nya projekten föranleder under följande valperioder uppgår till sammanlagt ca 1 200 miljoner euro (inkl. moms). Anslagen för basväghållning och basbanhållning har höjts på årsnivå med sammanlagt ca 14 miljoner euro (exkl. moms). I anslagsnivån har VR:s dividendinkomster och Vägverkets intäktsföring av vinst beaktats. I förvaltningsområdets inkomster har beaktats en årlig banavgift på 4 miljoner euro som uppbärs som investeringsavgift, med vilken byggandet av banan Kervo—Lahtis finansieras under 15 års tid.

Målet för det program för finansiering av naturskyddsprogram som godkändes 1996 har varit att de frågor som gäller betalning av ersättning till markägarna huvudsakligen skall avgöras före 2007 när det gäller gamla naturskyddsprogram. Genomförandet av finansieringsprogrammet granskas såsom avtalat 2005 och i samband med behandlingen av ramen tas ställning till behovet av finansiering av naturskyddsprogrammen och nivån på den. Också Forststyrelsen fortsätter genomförandet av naturskyddsprogrammen från och med 2005.

4. Politikprogrammen

Genomförandet av politikprogrammen granskas efter rambeslutet i samband med granskningen av regeringens strategidokument. I ramen finns beredskap att öka finansieringen av politikprogrammen med sammanlagt 17 miljoner euro 2005—2007. Politikprogrammen genomförs inom gränserna för de anslagsreserveringar som gjorts i ramen. Fördelningen av finansieringen av programmen under olika anslagsmoment fastställs i budgetpropositionen för 2005.

5. Inkomstposterna och balansen

Utgångspunkten för inkomstposterna inom statsfinanserna är regeringens skattepolitiska linjer samt en uppskattning av den samhällsekonomiska utvecklingen på medellång sikt. I enlighet med regeringsprogrammet har beskattningen av förvärvsinkomster lindrats med sammanlagt ca 1,1 miljarder euro i den första tilläggsbudgeten för 2003 och i budgeten för 2004.

I beskattningen av förvärvsinkomster har tekniskt antagits att skattegrunderna justeras årligen så att beskattningen inte skärps. När det gäller kapitalinkomstskatt har verkningarna av den skattereform beträffande företags- och kapitalinkomstskatten som regeringen avtalade om i november 2003 beaktats. Intäkten av den skatt som betalas på

förvärvs- och kapitalinkomster beräknas öka under ramperioden med i genomsnitt 4 % per år.

Företags- och kapitalinkomstskattereformen och företagens verksamhet i förhållanden med skattekonkurrens begränsar ökningen av intäkten av samfundsskatten på medellång sikt. I kalkylen antas skattetrycket till följd av detta hänföra sig till åren 2004—2007.

Intäkterna av mervärdesskatten beräknas öka under ramperioden med i genomsnitt 4 % per år. Intäkterna av accisen beräknas öka med ca 2 % per år.

Inkomsterna inom statens budgetekonomi beräknas öka under ramperioden med i genomsnitt något under 3 % per år.³ Skatteinkomsterna beräknas öka med 3 ½ % per år. Skatteinkomsterna utgör ca 85 % av alla inkomster i budgeten. Inkomster av blandad natur beräknas inflyta till ett belopp av ca 4,4 miljarder euro samt ränteinkomster och intäktsföring av vinst till ett belopp av ca 1 miljard euro per år (bilaga 3).

Enligt den uppskattning som gäller den ekonomiska utvecklingen på medellång sikt och statsfinanserna kommer statens budgetekonomi att uppvisa underskott under hela valperioden. Det rambeslut för regeringsperioden som fattades i maj 2003 betonade en ökning av anslagen under början av valperioden bl.a. av konjunkturpolitiska orsaker. Under de kommande åren ökar utgifterna långsammare. Enligt kalkylen verkar det som om det mål i regeringsprogrammet som gäller balans i statsfinanserna enligt nationalräkenskaperna vid utgången av valperioden inte skulle uppnås, men underskottet minskar dock från 0,6 %, som uppskattningen är för år 2005, till 0,4 % år 2007. Statskulden ökar under hela ramperioden, men minskar i förhållande till totalproduktionen från 43 ½ %, som uppskattningen är för 2004, till 41 ½ % år 2007 (bilaga 3).

Regeringens mål är att under alla förhållanden trygga en tillräcklig finanspolitisk rörelsefrihet och att bereda sig på det utgiftstryck som blir en följd av att befolkningens medellålder stiger. Detta möjliggörs genom en sänkning av statsskulden i relation till bruttonationalprodukten. Genom åtgärder avsedda att höja sysselsättningsgraden och effektiviteten i den offentliga ekonomin försöker regeringen säkerställa att det mål i regeringsprogrammet som gäller balansen i statsfinanserna skall uppnås.

Regeringen utgår ifrån att underskottet i statsfinanserna, uttryckt enligt begreppen i nationalräkenskaperna, inte ens om den ekonomiska utvecklingen är svag får överstiga 2 ¾ % av bruttonationalprodukten. Om underskottet, i ljuset av prognoser, hotar att bli större än så, föreslår regeringen utan dröjsmål vilka åtgärder som måste vidtas för en minskning av utgifterna, ävensom andra åtgärder för undvikande av överskridningar.

I inkomstposterna har enligt vedertagen praxis i inkomster av försäljning av aktier som staten äger införts 420 miljoner euro per år. Om de årliga inkomsterna av försäljning av aktier överstiger 500 miljoner euro, har regeringen som komplettering till regeringsprogrammet kommit överens om att högst 10 % av den överskjutande delen, utan hinder av utgiftsregeln eller ramen för valperioden, enligt prövning kan användas för extra utgifter av engångsnatur, närmast för infrastrukturinvesteringar samt för främjande av forsknings- och utvecklingsverksamhet.

³ Inkomsterna och balansen i budgetekonomin ingår i bilaga 3.

6. Fonder utanför statsbudgeten

När det gäller fonderna utanför statsbudgeten uppgick inkomstöverskottet (inkomster och utgifter utan finansplaceringar) år 2003 enligt förhandsuppgifterna till ca 935 miljoner euro och överskottet beräknas vara 874 miljoner euro år 2004. Största delen av inkomstöverskottet, 782 miljoner euro år 2004, är statens pensionsfonds överskott, med vilket statens kommande pensionsansvar täcks. Det beräknas att fondernas inkomstöverskott håller sig kring 600—700 miljoner euro under hela ramperioden. Finansplaceringarna medräknade minskar fondernas nettofinansieringsöverskott till ca 200 miljoner euro år 2004, vilket i synnerhet beror på återköp av Statens bostadsfonds värdepapperiserade lån. Återköpen föranleder finansplaceringsutgifter till ett belopp av sammanlagt 1,6 miljarder euro under ramperioden.

När det gäller fonderna utanför statsbudgeten anpassas deras likvida medel så att de motsvarar behoven inom fondernas förutsägbara verksamhet. Den del av fondernas likvida medel som överskrider behoven intäktas i princip i budgeten, om det inte finns särskilda grunder för något annat förfarande.

Tillväxt- och placeringshorisonten för statens pensionsfond förlängs. Avsikten är att det skall föreslås att lagen om statens pensionsfond ändras så att det exakta fonderingsmålet för 2010 stryks i lagen. Överföringen från fonden till budgeten skall anges som en fast andel på 40 % av den årliga pensionsutgiften, vilket gör det möjligt att snabbt öka fonden. I lagen skall föreskrivas att fondens maximibelopp skall motsvara en fjärdedel av statens pensionsansvar.

Nya statslån för investeringar i jordbruk och trädgårdsodling samt för startstöd för unga odlare, vilka beviljas ur Gårdsbrukets utvecklingsfond, slopas och en övergång till räntestödslån sker från och med 2004. I detta skede skapas beredskap att höja den årliga fullmakten att bevilja räntestödslån från 152 miljoner euro till 250 miljoner euro från och med 2005.

Statens säkerhetsfond har innehav och tillsynsuppgifter i de egendomsförvaltningsbolag som grundats för skötseln av bankkrisen och i Yrityspankki Skop Oyj. Alla de bolag som övervakas är i likvidation, men upplösningen av dem tar ännu flera år främst på grund av pågående rättegångar. Därför kan statens säkerhetsfond ännu inte dras in och lagen om statens säkerhetsfond måste ännu vara i kraft.

Rapporteringen av de ansvar och risker som ankommer på staten via statsgarantifonden till de politiska beslutsfattarna utvecklas så att en tillräcklig uppföljning och analys skall vara möjlig.

Den 29 januari 2004 fattade statsrådet ett principbeslut om regeringens bostadspolitiska program för åren 2004—2006. I programmet beaktas regeringens mål att stärka statens ekonomi och minska skuldsättningen och att Statens bostadsfonds gällande förbindelser sköts via fondens kassamedel eller genom medelsanskaffning. Den behövliga medelsanskaffningen till bostadsfonden genomförs av lönsamhetsskäl genom direkt statlig upplåning. Till följd av de låga räntorna på bostadskrediter och konjunkturläget på bostadsmarknaden har den statligt understödda bostadsproduktionen minskat. I det nuvarande konjunkturläget är minskningen motiverad och konjunkturutvecklingen på bostadsmarknaden kommer också i fortsättningen att inverka på den statsunderstödda bostadsproduktion som förverkligas. I enlighet med det bostadspolitiska

programmet flyttas tyngdpunkten stegvis från aravalångivning till räntestödslångivning. Särskild uppmärksamhet fästs vid tryggheten av en stabil bostadsmarknad.

När det gäller andra fonder utanför budgeten, dvs. Brandskyddsfonden, Interventionsfonden för jordbruket, Statens televisions- och radiofond, Kärnavfallshanteringsfonden och Oljeskyddsfonden behövs det i detta skede inga nya linjer.

7. Basserviceprogrammet

Balansen och förutsägbarheten inom finansieringen av kommunernas uppgifter och åtaganden förbättras genom ett basserviceprogram som utarbetas mellan staten och kommunerna och som gäller hela regeringsperioden samt genom en årlig basservicebudget som hänför sig till detta program. I basserviceprogrammet uppskattas utgifterna för och inkomsterna av kommunernas uppgifter och åtaganden enligt kommungrupp samt åtgärderna för att balansera utgifterna och inkomsterna. Dessutom behandlas frågan om huruvida den utjämnade skatteinkomsten är tillräcklig för finansieringen av den lagstadgade servicen.

I basserviceprogrammet granskas kommunernas verksamhetssätt och effektivitet samt behovet av sådana strukturella reformer med vilka lönsamheten och effektiviteten kan ökas.

Det beräknas att kommunernas finansiella ställning försvagas ännu 2004, men att den kommer att stärkas tydligt från och med 2005 (bilaga 4). Kommunernas årsbidrag bedöms stiga från 1,2 miljarder euro innevarande år till 2,1 miljarder euro 2008. Kommunernas årsbidrag på nivån för hela landet räcker dock inte under de första åren av ramperioden ännu till för finansiering av de beräknade nettoinvesteringarna om ca 2,15 miljarder euro.

I ramarna för statsfinanserna har man berett sig på betydande ökningsar av statsbidragen. Ökningarna av statsbidragen grundar sig på de ytterligare satsningar på förbättring av social- och hälsovårdstjänsterna samt utbildningstjänsterna om vilka beslutas i samband med regeringsprogrammet och på justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna.

De statsbidrag som ingår i kommunernas basservicebudget kommer under ramperioden att öka med ca 655 miljarder euro i jämförelse med 2004 (bilaga 5).

I anslutning till justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna har man i ramarna berett sig på ett tillägg till statsandelarna om sammanlagt 295 miljoner euro. Justeringen enligt fullt belopp om 290 miljoner euro inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde (grundar sig på kostnaderna 2002) och 5 miljoner euro inom undervisningsministeriets förvaltningsområde (grundar sig på kostnaderna 2003) periodiseras i lika stora poster på fyra år från och med 2005. Periodiseringen förutsätter att lagstiftningen ses över.

Avsikten är att en indexhöjning som är 75 % av höjningen enligt fullt belopp görs i statsandelarna 2005. Indexhöjningen ökar statsandelarna med 145 miljoner euro, varav kommunernas och samkommunernas andel är 130 miljoner euro. Statsandelarna för 2006—2008 har i ramarna beräknats enligt prisnivån år 2005.

I anslutning till det nationella hälsovårdsprojektet och utvecklingsprogrammet för det sociala området finns det beredskap att höja statsandelarna inom kommunernas drifts-ekonomi med sammanlagt 308 miljoner euro 2005—2008. När ökningarna i budgeten för 2004 beaktas, ökar statsandelarna med sammanlagt ca 400 miljoner euro. Av de separata medlen för utvecklingsprojekt inom social- och hälsovården har dessutom reserverats 30 miljoner euro per år för utvecklingsprojekt inom hälso- och sjukvården och ca 20 miljoner euro för utvecklingsprojekt inom det sociala området.

Verkningarna av den morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolelever som i enlighet med regeringsprogrammet inleds 2004 liksom också av stödet för skolresor för elever inom förskoleundervisningen omfattar hela år 2005 och medför en ökning av statsandelarna med 30 miljoner euro. När ökningarna om 25 miljoner euro år 2004 beaktas, finns det beredskap att anvisa sammanlagt 55 miljoner euro per år för morgon- och eftermiddagsverksamheten och stödet för skolresor i anslutning till förskoleundervisningen. Dessutom anvisas tilläggsfinansiering för grundskolornas anskaffning av bredbandsanslutningar.

Antalet elever inom förskole- och grundundervisningen minskar med 34 000 elever före utgången av ramperioden, varav följer en inbesparing om ca 90 miljoner euro i statsandelar fram till år 2008. Stödprogrammet för inlärn timer i arbetet fortsätter. Avsikten är att anslagen för läroavtalsutbildningen skall kvarstå på den höjda nivån för 2004. Avsikten är också att anslagen för byggande av skolor skall kvarstå på den nuvarande nivån om ca 70 miljoner euro.

Avsikten är att för sammanslagningsunderstöd till kommunerna och för investeringsstöd som främjar sammanslagning av kommuner anvisas på årsnivå ca 35 miljoner euro och för understöd enligt prövning till kommunerna 30 miljoner euro. Ett djupgående strukturellt samarbete mellan kommunerna stöds i ändringsfasen. Bestämmelserna om sammanslagningsunderstöd till kommunerna och försök med stöd för investerings- och utvecklingsprojekt ändras så att de sporrar till strukturella förändringar som förbättrar produktiviteten. Grunderna för beviljande av finansieringsunderstöd enligt prövning ändras så att färre kommuner än nu kommer att beviljas understöd och en plan över åtgärder i syfte att stabilisera ekonomin kommer att förutsättas av kommunerna.

Verkningarna av sänkningen av samfundsskattesatsen i samband med reformen av företags- och kapitalinkomstbeskattningen på kommunernas skatteinkomster, uppskattningsvis 100 miljoner euro, kompenseras till fullt belopp genom att kommunernas andel av samfundsskatten höjs från och med 2005.

I syfte att stärka finansieringen av basservicen bereds en höjning av gränserna för fastighetsskatten. Likaså bereds en ändring av praxis när det gäller klientavgifterna inom social- och hälsovården så att utvecklingen i kostnaderna för servicen beaktas i avgifterna.

BILAGA 1	Korrigeringar som gäller struktur och prisnivå i ramen för valperioden
BILAGA 2	Totalekonomiska prognoser och antaganden 2003—2008
BILAGA 3	Finansministeriets kalkyl över budgetekonomins inkomster och balans 2005—2008
BILAGA 4	Kommunalekonomins utveckling 2002—2008, enligt kommunernas bokföring
BILAGA 5	Kommunernas och samkommunernas statsbidrag i basservicebudgeten

SÄNDLISTA	Riksdagens centralkansli Republikens presidents kansli Ministerierna Programdirektörerna
-----------	---

FÖR KÄNNEDOM	Finansutskottets sekretariat Riksdagens räkenskapsbyrå Statens revisionsverk Statsrevisorerna
--------------	--

BILAGA 1

Korrigeringar som gäller struktur och prisnivå i ramen för valperioden

Ramarna för 2005—2008 har uppgjorts enligt pris- och kostnadsnivån år 2005. I en del av utgifterna i ramen för valperioden, t.ex. utgifterna för EU-stöd och EU-program samt biståndsutgifterna, har redan från början ingått en uppskattning av en stigande kostnadsnivå. Till övriga delar har den avtalade totala ramen för valperioden 2004—2007 justerats beträffande pris- och kostnadsnivån. Vid justeringen av prisnivån har som korrigeringsfaktorer använts den förutspådda höjningen av konsumentpriserna år 2005 med 1,8 %, höjningen av basprisindex på hemmamarknaden med 1,5 % och höjningen av byggnadskostnadsindex med 2 %. Förtjänstnivåindex beräknas stiga med 3,5 % och kommunernas statsandelsindex med 3,1 %. Som procenttal för priskorrigeringen av utgifter som är bundna till APL-index har använts 1,3 och av utgifter som är bundna till FP-index 0,8.

De lagstadgade justeringarna av förmånsnivåerna samt den justering av kostnadsnivån som grundar sig på den säkerhetspolitiska redogörelsen har tagits med till fullt belopp i höjningen av den totala ramen. Den beräknade höjningen av kostnadsnivån i statsandelarna till kommunerna har tagits med i höjningen till 75 %. På basis av kostnadsnivåjusteringen stiger ramen för valperioden med 442 miljoner euro 2005, varav 214 miljoner euro är lagstadgad korrigerings av kostnadsnivån.

De nya inkomstuppgörelserna, om vilka kommer att förhandlas i början av 2005, kommer att medföra utgiftsbehov, och dessa måste beaktas också i dimensioneringen av den s.k. ofördelade reserven. Senast ökade inkomstuppgörelserna statens utgifter med 120 miljoner euro under det första året. Avsikten är att de utgiftsbehov som den nya inkomstuppgörelsen medför skall täckas med den ofördelade reserven.

Ramen för valperioden, om vilken beslut fattades i maj, har också korrigerats så att den motsvarar ändringarna i budgetens struktur. Detta föranleder en ökning av utgifterna i ramarna med 82 miljoner euro år 2005. De viktigaste strukturändringarna är sådana som föranleder en motsvarande ökning av inkomsterna i budgeten.

Justerad ram för valperioden, milj. euro

	2005	2006	2007
Rambeslut 22.5.2003, enligt prisnivån 2004	28 311	28 534	28 647
Struktur- och kostnadsnivåjusteringar	524	488	490
Justerad ram för valperioden, enligt prisnivån 2005	28 835	29 022	29 137

BILAGA 2

Totalekonomiska prognoser och antaganden 2003—2008

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
BNP, volumförändring	1,9	2,7	2,7	2,5	2,4	2,4
BNP, pridförändring	0,7	0,6	1,4	1,2	1,2	1,2
Konsumentprisindex, förändring	0,9	0,5	1,8	1,8	1,8	1,8
Inkomstnivåindex, förändring	3,9	3,4	3,5	3,5	3,5	3,5
Byggekostnadsindex, förändring	1,9	1,3	2,0	2,0	2,0	2,0
Arbetslöshetsgrad	9,0	8,8	8,3	7,9	7,6	7,3
Ökning av lönesumman	3,4	4,0	4,6	3,7	3,7	3,7
Arbetslöshetsförsäkringspremie						
— arbetsgivare, genomsnitt	1,93	1,96	2,0	2,0	2,0	1,95
— arbetstagare	0,2	0,25	0,3	0,3	0,3	0,25
APL-index						
— över 65-åringar	2 002	2 028	2 051	2 094	2 139	2 183
— under 65-åringar	2 103	2 151	2 175	2 221	2 268	2 316
FP-index	1 349	1 357	1 365	1 390	1 415	1 440
Statsandelsindex:						
Förändring i kostnadsnivå ¹	2,7	2,4	3,1	3,0	2,9	2,8
Förändring i kostnadsnivå, budgetpropositionen ²	1,4	1,8	2,3	2,3	2,2	2,1
— inbegriper en indexkorrigering	+0,0					
APL-premie	21,4	21,4	21,6	21,8	22,2	22,6
— arbetsgivare	16,8	16,8	16,9	17,0	17,2	17,4
— arbetstagare	4,6	4,6	4,7	4,8	5,0	5,2
Statens arbetsgivaravgifter	25,71	25,71	25,61	25,51	25,31	25,11
— folkpensions- och sjukförsäkringsavgifter sammanlagt	6,81	6,81	6,81	6,81	6,81	6,81
-- folkpensionsavgift	3,95	3,95	3,95	3,95	3,95	3,95
-- sjukförsäkringsavgift	2,86	2,86	2,86	2,86	2,86	2,86
— pensionsavgift (StPL)	18,9	18,9	18,8	18,7	18,5	18,3
Kommunalarbetsgivaravgifter	30,47	30,95	31,21	31,41	31,31	31,06
— folkpensions- och sjukförsäkringsavgifter sammanlagt	4,01	4,01	4,01	4,01	4,01	4,01
-- folkpensionsavgift	2,40	2,40	2,40	2,40	2,40	2,40
-- sjukförsäkringsavgift	1,61	1,61	1,61	1,61	1,61	1,61
— övriga socialförsäkringspremie	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
— arbetslöshetsförsäkringspremie	2,4	2,45	2,50	2,50	2,50	2,45
— pensionsavgift (KTAPL)	22,76	23,19	23,4	23,6	23,5	23,3

¹ Realiserad och enligt prognos.

² Den förändring i kostnadsnivå som använts i budgetpropositionen. Förändringen i kostnadsnivå inbegriper en indexkorrigering som görs med två års dröjsmål och enligt skillnaden mellan den realiserade förändringen i kostnadsnivå och den i budgetpropositionen använda förändringen i kostnadsnivå.

BILAGA 3

**Finansministeriets kalkyl över budgetekonomins inkomster och balans 2005—2008,
mrd. euro**

	2004	2005	2006	2007	2008	2005—2008
	Prognos 8.3.2004		Prognos			Tillväxtpro- cent per år
Skatteinkomstposter sammanlagt	30,6	31,4	32,5	33,7	34,9	3,3
— inkomst- och förmögenhetsskatt	12,0	12,2	12,7	13,1	13,6	3,2
— övriga skatteinkomster	18,6	19,2	19,8	20,5	21,3	3,4
Inkomster av blandad natur	4,3	4,5	4,4	4,4	4,4	0,6
— därav inkomster från privatiseringar	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,0
Ränteinkomster och intäktsföring av vinst	1,4	1,0	1,0	1,0	1,0	-8,1
Inkomster sammanlagt*	36,4	37,0	38,2	39,3	40,5	2,7

* Inkluderar återbetalning av lån som staten beviljat.

Uppskattning av budgetekonomins balans, milj. euro, gängse priser

	2004	2005	2006	2007	2008
Budgetekonomins beräknade inkomster sammanlagt	36 377	37 035	38 181	39 287	40 482
Utgifter sammanlagt (gängse priser)	37 381	38 249	39 387	40 168	41 322
— Utgifter i ramen	28 088	28 835	29 582	30 234	31 082
— Uppskattning av utgifterna utanför ramen	9 293	9 414	9 805	9 934	10 239
Budgetekonomins balans	-1 004	-1 214	-1 207	-882	-840
Statsskulden, % av BNP	43,5	42,7	42,3	41,4	40,4

BILAGA 4

**Kommunalekonomins utveckling 2002—2008, enligt kommunernas bokföring,
milj. euro (enligt gängse pris)**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Verksamhetsbidrag	-15 757	-16 450	-17 000	-17 585	-18 262	-18 869	-19 455
Skatteintäkter*	14 077	13 500	13 400	14 110	14 650	15 200	15 740
Statsandelar för driftsekonomin	3 892	4 280	4 769	5 041	5 326	5 616	5 774
Övriga finansiella poster, netto	49	45	68	76	82	89	89
Årsbidrag	2 261	1 375	1 238	1 642	1 796	2 036	2 148
Extraordinära poster, netto	334	252	200	200	200	200	200
Investeringar, netto	2 105	2 350	2 150	2 150	2 150	2 150	2 150
Överskott (= årsbidrag + extra-ordinära poster - investeringar)	490	-723	-712	-308	-154	86	198
Avskrivningar på anläggningstillgångar	1 559	1 590	1 620	1 640	1 660	1 690	1 690
Årsbidrag - avskrivningar	702	-215	-382	2	136	346	458
Lånestock	4 833	5 623	6 118	6 333	6 443	6 553	6 553
Likvida medel	3 339	3 231	3 017	2 925	2 879	2 904	2 904
Nettoskuld (lånestock - likvida medel)	1 494	2 392	3 101	3 408	3 564	3 649	3 649

* I kalkylen ingår ett tillägg om 100 miljoner euro som kompensation för företags- och kapitalinkomstskattereformen till kommunernas skatteinkomster från och med 2005.

BILAGA 5

Kommunernas och samkommunernas statsbidrag inom budgeten för basservicen milj. euro (ramåren 2005—2008 enligt prinsnivån för 2005)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kalkylmässiga statsandelar jämte utjämningsposter inom statsandelssystemet							
Inrikesministeriet	166	165	162	161	161	161	162
Undervisningsministeriet, inkl. tippningsvinstmedel	2 020	2 224	2 178	2 251	2 245	2 233	2 213
— därav finansiella bidrag till samkommunerna	909	1 001	980	1 012	1 009	1 003	993
Social- och hälsovårdsministeriet	2 522	2 855	3 319	3 536	3 712	3 890	3 969
Kalkylmässiga statsandelar sammanlagt	4 708	5 244	5 659	5 948	6 118	6 284	6 344
Övriga statsbidrag inom budgeten för basservicen							
Inrikesministeriet	60	55	56	71	60	64	66
Undervisningsministeriet	152	156	176	175	177	176	176
Social- och hälsovårdsministeriet	220	229	240	233	233	233	203
Arbetsministeriet	137	128	129	131	132	131	127
Övriga statsbidrag inom budgeten för basservicen sammanlagt	569	569	602	610	602	604	573
Statsbidragen inom budgeten för basservicen sammanlagt	5 277	5 813	6 261	6 558	6 721	6 889	6 917
Övriga statsbidrag							
Undervisningsministeriet	116	108	105	107	109	111	111
Social- och hälsovårdsministeriet	3	3	3	3	3	3	3
Övriga statsbidrag sammanlagt	119	111	108	110	112	114	114
STATSBIDRAGEN SAMMANLAGT	5 396	5 924	6 369	6 668	6 833	7 003	7 031